

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра акушерства та хірургії

«Затверджую»

Завідувач кафедри

(Красівський А.Й.)

« 22 » 06 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)
на 2020 – 2021 навчальний рік**

Шифр: ПП.63 - Хвороби репродуктивних органів тварин

Спеціальність: 211 Ветеринарна медицина

Освітня програма: Ветеринарна медицина

Факультет: ветеринарної медицини

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з Хвороби репродуктивних органів тварин для студентів за спеціальністю: 211 Ветеринарна медицина

Розробник: к. вет. н, доцент Гребеник Н.П.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри акушерства та хірургії.

Протокол від "22" 06 2020 року № 17

Завідувач кафедри

(Краєвський А.Й.)

Погоджено:

Грант освітньої програми

(Л.Г.Улько)

Декан факультету

(О.Л. Нечипоренко)

Методист відділу якості освіти,

ліцензування та акредитації

(А.Баранік)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 07.07.2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	
Кількість кредитів – 6	Галузь знань: 211 Ветеринарна медицина	Нормативна	
	Спеціальність: 211 Ветеринарна медицина		
Курс			
3			
Семестр			
5-й		6 - й	
Модулів – 2	Освітній ступінь: магістр	Лекції	
Змістових модулів: 2		16 год.	14 год.
Індивідуальне науково-дослідне завдання:		Практичні	
		-	
Загальна кількість годин - 180		Лабораторні	
	14 год.	30 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 5 самостійної роботи студента - 7	Самостійна робота		
	60 год.	46 год.	
	Індивідуальні завдання		
	Вид контролю:		
	залік	екзамен	

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 41,1/58,8 (74/106)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: підготовка висококваліфікованих лікарів ветеринарної медицини, клініцистів, які здатні в умовах виробництва вирішувати складні питання пов'язані з організацією відтворення стада сільськогосподарських і домашніх тварин. В навчальному процесі дисципліна займає провідне місце серед інших клінічних дисциплін в підготовці практичного лікаря-клініциста.

Завдання: підготувати лікаря, який здатний вирішувати теоретичні і практичні питання пов'язані з особливостями життєдіяльності самиць при заплідненості, вагітності, пологах і післяпологовому періоді. Гінекологія дає можливість лікарю ветеринарної медицини оволодіти практичними навиками при наданні допомоги самкам сільськогосподарських тварин. Знання і практичні навички одержані студентами за дисциплінами дозволяють випускникам факультету ветеринарної медицини впевнено включатися у виробничий процес після закінчення вузу і вирішувати успішно практичні проблеми клінічної ветеринарії.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: Сучасний стан щодо штучного осіменіння в господарствах України. Визначати розміри економічних збитків від неплідності самок та самців сільськогосподарських тварин. Правила техніки безпеки при роботі з тваринами. Оптимальний час осіменіння. Визначати повноцінні і неповноцінні статеві цикли. Корегувати роль кори головного мозку, гіпоталамусу, гіпофізу, яєчників у регуляції відтворної функції. Статеві рефлексії і фізіологія осіменіння. Значення зовнішніх і внутрішніх факторів у виникненні патології вагітних самок. Основні хвороби вагітних самок. Аборти, їх причини, розповсюдження, клініка, класифікація, збитки і профілактика. Догляд за тваринами у період після абортів. Відновлення відтворної функції самок після абортів. Фізіологічний механізм регуляції і динаміку родового акту. Передвісники родів. Післяродовий період у самок, його перебіг і контроль за ним. Причини неплідності і яловості. Прогнозувати економічні збитки при неплідності. Методи діагностики та форми неплідності.

вміти: проводити штучне осіменіння самок різних видів сільськогосподарських тварин різними методами. Визначати оптимальний час для проведення осіменіння самок сільськогосподарських тварин. Володіти методикою трансплантації ембріонів. Надавати допомогу самкам під час родів. Надавати допомогу новонародженим тваринам та організувати їх годівлю та догляд. Володіти навиками боротьби з неплідністю та яловістю самок та самців сільськогосподарських тварин.

3. Програма навчальної дисципліни

Робоча навчальна програма складена на основі програми навчальної дисципліни «Хвороби репродуктивних органів», підготовки магістрів Спеціальності 211- «Ветеринарна медицина» знаходиться на апробації

5 семестр

Змістовий модуль 1. Ветеринарна гінекологія

Тема 1. Ветеринарна гінекологія.

Визначення дисципліни. Неплідність і яловість, збитки, наслідки. Причини неплідності. Методика гінекологічного дослідження. Розрахунок складових економічного збитку від неплідності самок. Форми неплідності. Аналіз результатів акушерсько-гінекологічної диспансеризації.

Тема 2. Аномалії органів статеві системи самок.

Діагностика, лікування і профілактика при відсутності шийки матки або її каналу, подвійній шийці матки, відсутності матки, однорогій матці, чотирьохрогій матці, відсутності вульви або піхви, перерозвитку сечо-статевого клапана..

Змістовий модуль 2. Патологія зовнішніх статевих органів.

Тема 3. Травми зовнішніх статевих органів самок.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як рани вульви, забій (забиття) вульви, розрив промежини, ректо-вагінальна нориця (пристінково-ректальна), вестибулярні і піхвові кісти, гартнерит, новоутворення.

Тема 4. Запальні процеси зовнішніх статевих органів самок.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як вульвіт, вестибуліт.

6 семестр

Змістовий модуль 1. Патологія внутрішніх статевих органів.

Тема 5. Патологія шийки матки.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як цервіцит, індурація, новоутворення, неправильне положення шийки матки, дві шийки матки

Тема 6. Патологія матки.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як хронічний ендометрит, піометра, гіпотонія і атонія матки, субклінічний хронічний ендометрит, периметрит і параметрит, атрофія матки, новоутворення піхви і матки, гідрометра і мікрометра, метрорагії. Засоби для проведення стимуляції відтворної функції самок, їх характеристика та методи застосування.

Змістовий модуль 2. Патологія внутрішніх статевих органів.

Тема 7. Патологія яйцеводів.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як сальпінгіт, ендоміоперисальпінгіт.

Тема 8. Патологія яєчників.

Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як оофорит, атрофія (гіпотрофія), гіперплазія, гіпофункція, гіпоплазія, склероз, ПЖТ, новоутворення, кісти яєчників. Відповідальність під час надання акушерсько-гінекологічної допомоги самкам.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
лекції		практ	лабор	індив	сам.роб	
5 семестр						
Модуль 1. Ветеринарна гінекологія та патологія зовнішніх статевих органів.						
Змістовий модуль 1. Ветеринарна гінекологія.						
Тема 1. Ветеринарна гінекологія.	28	4		4		20
Тема 2. Аномалії органів статеві системи самок.	16	2		4		10
Разом за змістовим модулем 1	44	6		8		30
Модуль 2. Патологія зовнішніх статевих органів.						
Змістовий модуль 2. Патологія зовнішніх статевих органів.						
Тема 3. Травми зовнішніх статевих органів самок.	14	2		2		10
Тема 4. Запальні процеси зовнішніх статевих органів самок.	14	2		2		10
Тема 5. Патологія матки та яєчників.	18	6		2		10
Разом за змістовим модулем 2	46	10		6		30
Усього годин	90	16		14		60
6 семестр						
Модуль 1. Ветеринарна гінекологія та патологія зовнішніх статевих органів.						
Змістовий модуль 1. Ветеринарна гінекологія та патологія зовнішніх статевих органів.						
Тема 6. Патологія шийки матки	18	2		6		10
Тема 5. Патологія матки.	22	4		8		10
Разом за змістовим модулем 1	40	6		14		20
Модуль 2. Патологія внутрішніх статевих органів.						
Змістовий модуль 2. Патологія внутрішніх статевих органів.						
Тема 7. Патологія яйцепроводів	20	2		6		10
Тема 8. Патологія яєчників.	30	6		10		16
Разом за змістовим модулем 2	50	8		16		26
Усього годин	90	14		30		46
Усього за рік годин	180	30		44		106

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми та план	Кількість годин
5 семестр		
1	Тема 1. Ветеринарна гінекологія. План. Визначення дисципліни. Неплідність і яловість, збитки, наслідки. Причини неплідності. Методика гінекологічного дослідження. Розрахунок складових економічного збитку від неплідності самок. Форми неплідності. Аналіз результатів акушерсько-гінекологічної диспансеризації.	4
2	Тема 2. Аномалії органів статеві системи самок. План. Діагностика при відсутності шийки матки або її каналу, подвійній шийці матки, відсутності матки, однорогій матці, чотирьохрогій матці (свині), відсутності вульви або піхви, перерозвитку сечо-статевого клапана, зарощенні входу у піхву.	4
3	Тема 3. Травми зовнішніх статевих органів самок. План. Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як рани вульви, забій (забиття) вульви, розрив промежини, ректо-вагінальна норичя (пристінково-ректальна), вестибулярні і піхвові кісти, гартнерит, новоутворення.	4
4	Тема 4. Запальні процеси зовнішніх статевих органів самок. План. Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як вульвіт, вестибуліт.	4
Разом:		16
6 семестр		
5	Тема 5. Патологія матки. План. Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як хронічний ендометрит, піометра, гіпотонія і атонія матки, субклінічний хронічний ендометрит, периметрит і параметрит, атрофія матки, новоутворення піхви і матки, гідрометра і мікрометра, метрорагії, однорога матка. Засоби для проведення стимуляції відтворної функції самок, їх характеристика та методи застосування.	4
6	Тема 6. Патологія шийки матки. План. Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як цервіцит, індурація, новоутворення, неправильне положення шийки матки, дві шийки матки	2
7	Тема 7. Патологія яйцеводів. План. Діагностика, лікування і профілактика при таких патологіях як сальпінгіт, ендоміоперисальпінгіт.	2
8	Тема 7. Патологія яєчників. План. Діагностика, лікування і профілактика при таких	6

	патологіях як оофорит, атрофія (гіпотрофія), гіперплазія, гіпофункція, гіпоплазія, склероз, ПЖТ, новоутворення, кісти яєчників. Відповідальність під час надання акушерсько-гінекологічної допомоги самкам.	
	Разом:	14
	Разом за рік	30

5. Теми лабораторних занять

№	Назва теми	Кількість годин
5 семестр		
1	Тема: Розгляд ветеринарної гінекології	4
2	Тема: Вивчення аномалій органів статеві системи самок.	4
3	Тема: Аналіз травм зовнішніх статевих органів самок.	2
4	Тема: Розгляд запальних процесів у статевих органах.	2
5	Підсумкове заняття	2
	Разом	14
6 семестр		
6	Тема: Вивчення патології шийки матки.	6
7	Тема: Вивчення патології матки.	8
8	Тема: Вивчення патології яйцепроводів	6
9	Тема: Вивчення патології яєчників	8
10	Підсумкове заняття	2
	Разом	30
	Разом за рік	44

6. Самостійна робота

№	Назва теми	Кількість годин
5 семестр		
1	Тема 1. Аналіз результатів акушерсько-гінекологічної диспансеризації.	20
2	Тема 2. Засоби для проведення стимуляції відтворної функції самок, їх характеристика та методи застосування.	20
3	Тема 3. Відповідальність під час надання акушерсько-гінекологічної допомоги самкам.	20
	Разом за семестр	60
6 семестр		
4	Тема 1. Аналіз результатів акушерсько-гінекологічної диспансеризації.	10
5	Тема 2. Засоби для проведення стимуляції відтворної функції самок, їх характеристика та методи застосування.	10
6	Тема 3. Відповідальність під час надання акушерсько-гінекологічної допомоги самкам.	26
	Разом за семестр	46
	Разом за рік	106

11. Методи навчання

1. Методи навчання за джерелом знань.

1.1. *Словесні*: розповідь, пояснення, бесіда, робота з книгою, лекція;

1.2. *Наочні*: демонстрація, ілюстрація, спостереження;

1.3. *Практичні*: лабораторний метод, практична робота, виробничо-практичні методи.

2. Методи навчання за характером логіки пізнання.

2.1. *Аналітичний*;

3. Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів.

3.1. *Проблемний*;

3.2. *Частково-пошуковий (евристичний)*;

3.3. *Дослідницький*;

3.4. *Пояснювально-демонстративний*;

4. Активні методи навчання - використання мультимедійних засобів навчання, Kahoot, диспути, екскурсії, заняття на виробництві, використання проблемних ситуацій, використання навчальних та контролюючих тестів, використання опорних конспектів лекцій.

5. Інтерактивні технології навчання - використання мультимедійних технологій, використання інтерактивної дошки та електронних таблиць, діалогове навчання, співробітництво студентів, Zoom та інші.

12. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ECTS.

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація).

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- результати виконання та захисту лабораторних робіт;

- експрес-контроль під час аудиторних занять;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- виконання аналітично-розрахункових завдань;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

4. Пряме врахування у підсумковій оцінці виконання студентом самостійної роботи.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							С Р С	Разом за модулі та СРС	Атестація	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 35 балів				Змістовий модуль 2 35 балів							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	15	85 (70+15)	15	-	100
10	10	10	5	10	10	15					
10	10	5	5	10	10	15					

Поточне тестування та самостійна робота							С Р С	Разом за модулі та СРС	Атестація	Екзамен	Сума
Змістовий модуль 1 35 балів				Змістовий модуль 2 35 балів							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	15	85 (70+15)	15	-	100
10	10	10	5	10	10	15					
10	10	5	5	10	10	15					

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	
60-68	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до лабораторно практичних занять з «Хвороби репродуктивних органів тварин» конспект лекцій для студентів денної форми навчання за спеціальністю 211 «Ветеринарна медицина». – Суми: Сумський національний аграрний університет, Протокол № 2 від 4.11.19 НМР ФВМ

15. Рекомендована література

1. Гришко Д.С. Лекції з ветеринарного акушерства / навч.посіб. Харків: Прапор, 2003. 400 с.
  2. Харенка М.І. Довідник по застосуванню фармакологічних засобів в акушерстві, гінекології, андрології та біотехнології відтворення тварин. Київ: ДІА, 2011. 255 с.
  3. Харенко М.І., Хомин С.П. Застосування тканинних препаратів в акушерстві, гінекології та біотехнології розмноження тварин / навч.посіб. Суми: Козацький вал, 2005. 148 с.
  4. Харенко М.І., Хомин С.П. Фізіологія та патологія розмноження дрібних тварин / навч.посіб. Суми: Козацький вал, 2005. 554 с.
  5. Яблонський В.А., Калиновський Г.М. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехніка відтворення тварин з основами андрології / навч.посіб. Вінниця: Нова книга, 2011. 608 с.
  6. Яблонський В.А. Біотехнологія відтворення тварин / навч.посіб. Київ: Арістей, 2006. 296 с.
  7. Яблонський В.А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехніка відтворення тварин з основами андрології / навч.посіб. Київ: Мета, 2002. 319 с.
  8. Електронний ресурс <http://library.sau.sumy.ua>
  9. Електронний ресурс <http://veterinary.net.ua/books/veterinarne-akusherstvo-ginekologiya-ta-biotehnologiya-vidtvorennya-tvarin-z-osnovami>
- Електронний ресурс http://www.studmed.ru/yablonskiy-va-praktichne-akusherstvo-gnekologiya-ta-botehnologiya-vdtvorennya-tvarin-z-osnovami-andrologyi_ace66ddb090.html